

وزارت ورزش و جوانان

دفتر محیط زیست و توسعه پایدار

شیوه‌نامه اجرایی فعالیت‌های محیط زیستی

فدراسیون‌های ورزشی

و ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها

مهرماه ۱۳۹۴

مقدمه

دفتر محیط زیست و توسعه پایدار وزارت ورزش و جوانان در اجرای بند چهارم مصوبه شورایی عالی حفاظت محیط زیست مورخ ۹۲/۸/۱۳ و با موافقت مقام عالی وزارت ورزش و جوانان در تاریخ ۹۴/۱/۳۰ تشکیل شده است. در راستای تحقق اهداف این دفتر و توسعه فعالیت‌های محیط زیستی فدراسیون‌های ورزشی، ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها، انجمن‌های ورزشی و هیأت‌های استانی، شیوهنامه حاضر تدوین گردیده است. بر اساس اهداف، راهبردها و سیاست‌های اجرایی تعیین شده در این شیوهنامه، تمامی نهادهای ورزشی مذکور موظفند زمینه ارتقاء سهم ورزش در حفظ محیط زیست و بهبود شاخص‌های توسعه پایدار کشور را فراهم کنند.

ماده ۱- اهداف

- ۱-۱ ترویج فرهنگ محیط زیست در جامعه ورزش
- ۱-۲ ارتقاء شاخص‌های پایداری محیط در حوزه ورزش

ماده ۲- راهبردها

- ۲-۱ ایجاد و تقویت ساختارهای محیط زیستی در بخش ورزش
- ۲-۲ آگاهی‌بخشی و ترویج آموزه‌های محیط زیستی در بین جامعه ورزش کشور
- ۲-۳ تقویت مسئولیت‌های اجتماعی جامعه ورزش در حوزه محیط زیست با تأکید بر الگوسازی و فعالیت‌های نمادین
- ۲-۴ پیاده‌سازی مؤلفه‌های مدیریت سبز در سازمان‌ها و نهادهای ورزشی کشور
- ۲-۵ حمایت از پژوهش‌های کاربردی در حوزه ورزش و محیط زیست
- ۲-۶ تعامل اثربخش با سازمان‌ها و نهادهای محیط زیستی ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی

ماده ۳- اقدامات

- ۳-۱ تشکیل کمیته/کارگروه/شورای محیط زیست
- ۳-۲ تدوین برنامه و تقویم عملیاتی سالانه مربوط به فعالیت‌های محیط زیستی
- ۳-۳ برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی ویژه مدیران و کارکنان
- ۳-۴ برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی ویژه ورزشکاران، مربیان و داوران
- ۳-۵ برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی با موضوع ورزش و محیط زیست
- ۳-۶ فعالیت‌های اطلاع‌رسانی و تبلیغی محیط زیستی در فضای مجازی
- ۳-۷ تدوین کتاب و تهیه بسته‌های آموزشی
- ۳-۸ تهیه ماهنگ و یا فیلم آموزشی - ترویجی با محوریت ورزش و محیط زیست و حمایت از تولید برنامه‌های رسانه‌ای گفتگو محور
- ۳-۹ درج لوگو و تصویر گونه یا موضوع محیط زیستی مورد حمایت بر روی لباس تیم‌های ملی/منتخب استانی در رده‌های مختلف
- ۳-۱۰ برگزاری یا مشارکت در برنامه‌های پاکسازی محیط و یا هر نوع حرکت نمادین با حضور ورزشکاران شاخص
- ۳-۱۱ مشارکت در برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی محیط زیستی
- ۳-۱۲ برگزاری مسابقات ورزشی با نماد یا شعار محیط زیستی

- ۳-۱۳ معرفی و حمایت از سفیران محیط زیستی
- ۳-۱۴ معرفی افراد و نهادهای فعال در عرصه ورزش و محیط زیست به دفتر محیط زیست وزارت ورزش و جوانان
- ۳-۱۵ کاهش مصرف کاغذ و استفاده از کاغذ بازیافتی
- ۳-۱۶ کیفیت هوای داخل و جلوگیری از انتشار آلاینده‌ها
- ۳-۱۷ کاهش و مدیریت مصرف آب
- ۳-۱۸ کاهش مصرف برق
- ۳-۱۹ مدیریت بهینه مصرف انرژی
- ۳-۲۰ کاربرد مواد شوینده سازگار با محیط زیست
- ۳-۲۱ کسب استانداردهای محیط زیستی نظیر: ISO ۱۴۰۰۰ و یا HSE و ...
- ۳-۲۲ مدیریت پسماند
- ۳-۲۳ رعایت کردن جنبه‌ها و ملاحظات محیط زیستی در برگزاری مسابقات و رویدادهای ورزشی
- ۳-۲۴ توسعه و نگهداری فضاهای سبز در اماکن و مجموعه‌های تحت مدیریت
- ۳-۲۵ کاربرد مجدد وسایل و تجهیزات و استفاده بهینه از آن‌ها
- ۳-۲۶ حمایت از طرح‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های مرتبط در حوزه ورزش و محیط زیست
- ۳-۲۷ حمایت از نهادها و مراکز علمی پژوهشی مرتبط با محیط زیست
- ۳-۲۸ ارائه طرح‌های کاربردی و یا پیشنهادات اجرایی در عرصه ورزش و محیط زیست به دفتر محیط زیست و توسعه پایدار
- ۳-۲۹ امضای تفاهم‌نامه با سازمان‌ها و نهادهای مرتبط
- ۳-۳۰ اجرای برنامه‌های مشترک محیط زیستی با سایر دستگاه‌های مرتبط
- ۳-۳۱ اجرای برنامه‌های مشترک با سمن‌های (NGOs) محیط زیستی و حمایت از تشکیل سمن‌های ورزشی محیط زیستی
- ۳-۳۲ همکاری با نهادهای بین‌المللی در عرصه ورزش و محیط زیست
- ۳-۳۳ مشارکت فعال در نشست‌ها و برنامه‌های دفتر محیط زیست وزارت ورزش و جوانان

ماده ۴- ارزیابی و پاداش

دفتر محیط زیست و توسعه پایدار وزارت ورزش و جوانان موظف است نسبت به ارزیابی فعالیت‌های محیط زیستی فدراسیون‌های ورزشی، ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها، انجمن‌های ورزشی و هیأت‌های استانی بر اساس شاخص‌های امتیازی تعیین شده در جدول پیوست (شماره ۱) اقدام و نسبت به معرفی رتبه‌های برتر اقدام نماید.

تبصره ۱: مکانیسم انگیزشی و نحوه ارائه پاداش رتبه‌های برتر بر اساس جدول پیوست (شماره ۲) تعیین می‌گردد.

تبصره ۲: دفتر محیط زیست و توسعه پایدار وزارت ورزش و جوانان موظف است به منظور ایجاد فهم مشترک نسبت به مبانی مدیریت سبز، نسبت به تدوین راهنمای کاربردی تشریح شاخص‌های مدیریت سبز اقدام نماید.

ماده ۵- تصویب

این شیوهنامه در ۵ ماده و دو تبصره تنظیم و در تاریخ ۹۴/۷/۱۹ به تأیید وزیر ورزش و جوانان رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است.

شیوه‌نامه اجرایی فعالیت‌های محیط زیستی

پیوست شماره ۱: شاخص‌های امتیازی فعالیت‌های محیط زیستی نهادهای ورزشی

حداکثر امتیاز	اقدامات	راهبرد
۲	تشکیل کمیته/کارگروه/شورای محیط زیست	۲-۱
۲	تدوین برنامه و تقویم عملیاتی سالانه مربوط به فعالیت‌های محیط زیستی	
۵	برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی ویژه مدیران و کارکنان	۲-۲
۵	برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی ویژه ورزشکاران، مربیان و داوران	
۳	برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی با موضوع ورزش و محیط زیست	
۴	فعالیت‌های اطلاع‌رسانی و تبلیغی محیط زیستی در فضای مجازی	
۳	تدوین کتاب و تهیه بسته‌های آموزشی	
۵	تهیه نماد و یا فیلم آموزشی - ترویجی و حمایت از تولید برنامه‌های رسانه‌ای گفتگو محور	
۱۰	درج لوگو و تصویر گونه یا موضوع محیط زیستی مورد حمایت بر روی لباس تیم‌های ملی/منتخب استانی در رده‌های مختلف	۲-۳
۷	برگزاری یا مشارکت در برنامه‌های پاکسازی محیط و یا هر نوع حرکت نمادین با حضور ورزشکاران شاخص	
۴	مشارکت در برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی محیط زیستی	
۷	برگزاری مسابقات ورزشی با نماد یا شعار محیط زیستی	
۷	معرفی و حمایت از سفیران محیط زیستی	
۴	معرفی افراد و نهادهای فعال در عرصه ورزش و محیط زیست به دفتر محیط زیست وزارت ورزش و جوانان	۲-۴
۵	کاهش مصرف کاغذ و استفاده از کاغذ بازیافتی	
۵	کیفیت هوای داخل و جلوگیری از انتشار آلاینده‌ها	
۵	کاهش و مدیریت مصرف آب	
۵	کاهش مصرف برق	
۵	مدیریت بهینه مصرف انرژی	
۴	کاربرد مواد شوینده سازگار با محیط زیست	
۶	کسب استانداردهای محیط زیستی نظیر: ISO ۱۴۰۰۰ و یا HSE و ...	
۵	مدیریت پسماند	
۷	رعایت کردن جنبه‌ها و ملاحظات محیط زیستی در برگزاری مسابقات و رویدادهای ورزشی	
۵	توسعه و نگهداری فضاهای سبز در اماکن و مجموعه‌های تحت مدیریت	۲-۵
۵	کاربرد مجدد وسایل و تجهیزات و استفاده بهینه از آن‌ها	
۴	حمایت از طرح‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های مرتبط در حوزه ورزش و محیط زیست	
۳	حمایت از نهادها و مراکز علمی پژوهشی مرتبط با محیط زیست	
۲	ارایه طرح‌های کاربردی و یا پیشنهادات اجرایی در عرصه ورزش و محیط زیست به دفتر محیط زیست و توسعه پایدار	
۴	امضای تفاهم‌نامه با سازمان‌ها و نهادهای مرتبط	۲-۶
۵	اجرای برنامه‌های مشترک محیط زیستی با سایر دستگاه‌های مرتبط	
۶	اجرای برنامه‌های مشترک با سمن‌های (NGOs) محیط زیستی و حمایت از تشکیل سمن‌های ورزشی محیط زیستی	
۶	همکاری با نهادهای بین‌المللی در عرصه ورزش و محیط زیست	
۵	مشارکت فعال در نشست‌ها و برنامه‌های دفتر محیط زیست وزارت ورزش و جوانان	مجموع امتیازات
۱۶۰		

پیوست شماره ۲: پاداش رتبه‌های برتر بر اساس شاخص‌های امتیازی

امتیاز	جایزه
۱۳۰-۱۶۰	معرفی جهت دریافت جایزه ملی محیط زیست و اهتزاز بوم پرچم در محل فدراسیون/اداره کل با حضور وزیر ورزش و جوانان و معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان محیط زیست
۱۰۰-۱۳۰	دریافت نشان ملی ورزش و محیط زیست و معرفی به نهادهای بین‌المللی مرتبط توسط وزارت ورزش و جوانان و سازمان محیط زیست
۷۰-۱۰۰	دریافت تندیس بوم پاد (نگهبان سرزمین) توسط وزارت ورزش و جوانان